

С. 109-116.

3. Чорна І.А. Стратегічне управління інноваціями в аграрних підприємствах: наук. роб. під керівн. Н.М. Горобець. Дніпро : ДДАЕУ. 2020. С. 57.
4. Ходаківський О. М. Управління бізнес-процесами підприємства. Агросвіт. 2017. № 22. С. 60-64.

УДК 005.336.3:658.516

ХАХУЛА Б.В., доктор філософії в галузі економіки, доцент

МЕЙТА О.А., здобувач вищої освіти

АТАМАШКО Д.В., здобувач вищої освіти

Білоцерківський національний аграрний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У статті розглянуто питання інструментарію удосконалення системи менеджменту на підприємстві, який забезпечить реалізацію конкурентної стратегії підприємства. Визначено, що для успішного впровадження механізму менеджменту якості необхідно модернізувати стратегію розвитку підприємства загалом та у сфері забезпечення якості; для досягнення визначених стратегічних цілей розвитку підприємства і завдань політики у сфері якості.

Ключові слова: управління, якість, менеджмент якості, система менеджменту якості, підприємство, політика якості.

В сучасних умовах глобалізації бізнесу, загострення конкурентної боротьби на міжнародних та національних ринках, швидкого оновлення продукції й послуг внаслідок розвитку науково-технічного прогресу для підприємств найбільш важливим питанням стає можливість зберегти свої позиції на ринку та забезпечити перспективи розвитку. У їх вирішенні забезпечення якості є однією з першочергових складових конкурентоспроможності та утримання прихильності споживачів, а також розширення сфери свого впливу. Якість та обсяги продукції виступають кінцевими результатами виробництва й стратегічним завданням будь-якої організації є зростання обсягів за умови підтримання й покращення якості. Внаслідок цього, проблематика ефективного й раціонального управління якістю, її стандартизації та сертифікації була й залишається актуальною на всіх рівнях економічного агрегування: рівні світового господарства – міжнародні вимоги до якості, рівні національної економіки – забезпечення соціальних гарантій споживачів, рівні окремої організації – збереження і розширення власних позицій та підтримання репутації.

Якість продукції є одним із найважливіших критеріїв успішності функціонування будь-якої організації. Сьогодні споживач все більше стає вибагливим та перебірливим щодо вибору благ з метою задоволення власних потреб, відповідно виробникам доводиться наполегливо працювати на забезпечення належного рівня якості продукції, її доступності, надання послуг післяпродажного сервісу, щоб залучити та утримати своїх покупців. На макроекономічному рівні покращення якості продукції виступає найважливішою умовою інтенсифікації економічного розвитку, джерелом економічного зростання країни та ефективності виробництва її національного господарства. Це обумовлює системно важливу роль комплексного управління якістю на підприємстві. Отже, з позицій підприємства – мікроекономічного аналізу, якість продукції є першочерговою умовою конкурентоспроможності, що в свою чергу є умовою утримання на ринку підприємства та забезпечення прибутковості його діяльності [1].

Системний підхід в управлінні якістю зумовлює формування та забезпечення ефективного функціонування менеджменту як системи, що включає сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів, які необхідні для спрямування та контролю діяльності організації в сфері якості.

В сучасних умовах жодна організація не може досягнути успіху на ринку, якщо не орієнтується на постійне вдосконалення діяльності та покращення якості продукції чи послуг. Якість в загальному розумінні можна визначити як істотну ознаку, властивість, яка відрізняє одне благо від іншого. З позицій діяльності підприємства та процесу управління якість набуває більш формалізованих характеристик й визначається через наявність певних визначених властивостей (характеризуються показниками якості) та певної цінності (визначається через споживче сприйняття та оцінювання).

Значна роль та актуальність вирішення проблем забезпечення якості зумовила формування інституційного забезпечення на міжнародному рівні у формі стандартів та сертифікації. Запровадження стандартів щодо побудови систем управління якістю на підприємствах зумовило систематизацію вимог до організацій щодо розвитку системи управління якістю, які передбачають: формування організаційної культури якості, здійснення планувати якості, визначення процесів та заходів щодо їх поліпшення, встановлення відповідальності за якість та мотивації персоналу за її підвищення, документацію процедур та якості, оцінювання ступеня задоволеності свої клієнтів. Серед основних причин запровадження системи менеджменту якості за міжнародними стандартами можна назвати наступні: умова укладання угоди з боку постачальників або замовників; отримання конкурентних переваг або рівних умов з конкурентами; забезпечення довіри до організації, її репутаційного іміджу; зменшення кількості рекламацій та браку; завоювання нових ринків збуту [2].

Підприємства, які втілюють у своїй діяльності вимоги стандартів ISO, забезпечують цілий ряд переваг своєї діяльності: узгодженість забезпечення матеріалами та комплектуючими із постачальниками, скорочення простоїв в роботі обладнання внаслідок планово-упереджувальних робіт, підготовленість та кваліфікаційна відповідність персоналу, стабільність роботи та мінімізація конфліктів.

Згідно стандартам ISO система менеджменту є частиною загальної системи менеджменту підприємства у сфері якості. Вона включає розробка політики та визначення цілей підприємства щодо якості (стратегія розвитку підприємства), планування якості (визначення операційних процесів життєвого циклу продукції, їх структури та ресурсів для досягнення цілей у сфері якості за кожним процесом); управління якістю (забезпечення виконання вимог щодо якості продукції); забезпечення якості (формування умов необхідних для досягнення показників якості); поліпшення якості [2].

Орієнтація підприємства на якість у своїй діяльності відкриває йому нові можливості в сучасному конкурентному середовищі. Сучасна система управління якістю підприємства передбачає здійснення управлінської діяльності у сфері якості на всіх стадіях життєвого циклу продукції та під час протікання будь-яких процесів підприємства. Як показав аналіз системи управління якістю підприємства, її побудова та впровадження в організації є складною процедурою, що вимагає значних витрат часу та ресурсів, а функціонування зорієнтовано на постійні покращання та удосконалення діяльності. Оцінка результативності функціонування системи управління на підприємствах дозволила виробити окремі рекомендації щодо вдосконалення її функціонування. Практичні рекомендації передбачають роботу в трьох напрямках:

По-перше, необхідно й надалі підтримувати імідж та розширювати власні можливості через розширення спектру послуг, які надає підприємство (аутсорсинг), для забезпечення повного використання наявних виробничих потужностей та науково-технічної бази.

По-друге, необхідно повною мірою реалізувати процесний підхід в управлінні якістю, для чого потрібно здійснити трансформацію організаційної структури,

передбачити посаду або підрозділ з питань якості, оскільки наявний відділ технічного контролю здійснює саме контроль якості, а не управління.

По-третє, з метою покращення функціонування системи управління якістю, оптимізації процедур та документообігу можливим є автоматизація системи управління підприємством, в тому числі й якістю.

Робота щодо реалізації зазначених напрямів має супроводжуватись вдосконаленням та повним використанням можливостей аналітичного інструментарію щодо інформаційного забезпечення управлінських рішень на підприємстві [3].

Отже, на нашу думку, необхідно модернізувати стратегію розвитку підприємства загалом та у сфері забезпечення якості; для досягнення визначених стратегічних цілей розвитку підприємства і завдань політики у сфері якості доцільно запровадити методи управління по цілям за допомогою автоматизації управління на основі інтеграції нових програмних рішень з уже діючим на підприємстві програмним забезпеченням; оптимізувати організаційну структуру підприємства та управлінську діяльність в контексті реалізації процесного підходу до управління; модернізувати систему внутрішньофірмових комунікацій із застосуванням сучасних технологій; на основі використання аналітичних інструментів системи менеджменту якості, що передбачені в керівництві по якості підприємства підвищити результативність управління ресурсами (фінансовими ресурсами, структурою активів, закупівлями комплектуючих та матеріалів).

Список використаних джерел:

1. Лучко М.Р. Контроль якості внутрішнього аудиту підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. Бізнес Інформ. 2015. № 7. С. 229-234.
2. Білоус-Сергеева С.О. Роль управління якістю у концепції «Lean production» та проблеми її впровадження на вітчизняних виробництвах. Reporter of the Priazovskyi state technical university. 2018. Вип. 35. С. 77-83.
3. Коровіна О.В. Lean-produktion в системі управління промисловим підприємством. International Journal of Innovative Technologies in Economy. 2018. №6. С. 52-56.

УДК 005.95/.96:338.436

ХАХУЛА Б.В., доктор філософії в галузі економіки, доцент

ДЕМЧАК С.А., здобувач вищої освіти

ПУЗАНЬ А.П., здобувачка вищої освіти

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

У статті розглянуті питання механізму забезпечення розвитку управління персоналом на підприємстві, який є важливою умовою забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства та вчасної реакції на факторі впливу зі сторони бізнес-середовища. Визначено основні заходи щодо удосконалення ефективності управління персоналом на аграрному підприємстві.

Ключові слова: підприємство, управління, менеджмент персоналу, конкурентоспроможність, ефективність управління.

Одним з найважливіших складових елементів менеджменту підприємства є управління персоналом як система ефективного управління працівниками та їхньою